

Molenstichting Midden- en Oost- Groningen

MsMOG

Nieuwsbrief

Geachte lezer,

Voor u ligt de eerste Nieuwsbrief van de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MsMOG) in 2022.

Net als in 2020 stond 2021 bijna geheel in het teken van de Covid-19 pandemie waardoor veel fysieke activiteiten en bijeenkomsten afgelast werden of in zeer gereduceerde vorm konden worden voortgezet. Hopelijk kunnen we in 2022 weer tot het normale terugkeren en de MsMOG weer breed promoten om ons oer-Hollands cultureel erfgoed blijvend onder aandacht te brengen en te houden.

Echter, helemaal stil in een hoekje zitten hebben we zeker niet gedaan en mochten we toch enige hoogtepunten meemaken. Afgelopen september zijn er officiële (her) openingen verricht van de Westerse Molen in Nieuw Scheemda en van het Motorhuisje met originele Brons motor in Overschild door de CdK René Paas. In het kader van de nominatie voor de VriendenLoterij Molenprijs zijn door een adhoc werkgroep heel veel inspanningen verricht om de hoofdprijs van € 75.000 in de wacht te slepen voor het herstel van molen De Dellen. Zoals u waarschijnlijk al weet, is dit helaas nét niet gelukt. We kwamen 480 stemmen tekort, maar hebben veel goodwill opgebouwd. Momenteel zijn we druk bezig de financiering van De Dellen rond te krijgen. Eind september konden eindelijk (!) 8 kandidaten met onze eigen opleiding tot moleninstandhouder starten, gebaseerd op modulair onderwijs. De kandidaten begonnen met de module weerkunde, die op 13-11-2021 werd afgesloten met een examen. Ook zijn we medio 2021 gestart met een project, gefinancierd door het Prins Bernard Cultuurfonds en het J.B. Scholtenfonds, om in Coronatijd onze molens virtueel onder de aandacht te brengen bij o.a. onderwijsinstellingen, door het maken van filmpjes (o.a. met een drone). Verder waren er fietsactiviteiten, zijn er folders en ansichtkaarten gemaakt en liggen er plannen voor informatieborden op al onze molens. Kortom stil zitten doen we absoluut niet!

Namens het bestuur en de redactie wens ik u weer veel leesplezier en mocht u willen reageren, dan kan dat via nieuwsbrief@msmog.nl.

Reint Huizenga

Reint Huizenga

Ondanks Corona hebben vanaf juni tot eind 2021 toch een aantal gebeurtenissen en activiteiten plaats gevonden. Hieronder treft u in willekeurige volgorde een opsomming aan.

1. Twee bestuursleden nl. Marjo Post (penningmeester) en Harry Westerhof (secretaris) hebben aangegeven te willen stoppen in 2022. Er is een start gemaakt met de werving en inschrijving van nieuwe bestuursleden.
2. Tim Smit heeft te kennen gegeven te willen toetreden tot het bestuur.
3. Het klussenteam komt niet aan de slag zoals in de eerste Nieuwsbrief is vermeld maar gaat naar de Nieuwste Noerdbroek.
4. Bertus Hoetjer is geslaagd voor het examen en zal bij Henk Helmantel op De Ruiten gaan draaien.
5. Vijf vrijwilligers nl Willy Baas, Jeroen de Meijer, Jacco de Maat, Gerard Bontjer en Gert Hogendorf zijn geslaagd voor het examen molengidsen. De MsMOG heeft nu 10 gediplomeerde molengidsen.
6. Door acht vrijwilligers is een nieuwe start gemaakt met onze eigen modulaire opleiding tot moleninstandhouder, inclusief het kiezen van een molen waarop gedraaid kan worden.
7. Officiële (her)openingen van de Westerse Molen en het Motorhuisje met Brons motor.
8. Uitwerken van het digitale project om in Coronatijd onze molens virtueel onder de aandacht te brengen bij het onderwijs en andere belangstellenden zonder de molens te bezoeken.
9. Aandacht schenken aan de molenbiotopen van diverse molens.
10. Uitwerken van de bruikleenovereenkomst met de gebruikers van de begane grond van de Entreprie in Kolham.
11. Na het mislopen van de Molenprijs van € 75.000 verder werken aan het dekkingsplan voor het herstel van De Dellen.

Datum 18-11-2021

Er is al weer geruime tijd verstreken en we zijn al weer toe aan de 2e nieuwsbrief in digitale uitvoering. Als voorzitter van de activiteiten commissie kan ik zeggen dat deze nieuwe digitale vorm mij zeer aanspreekt en een lekker leesbaar stuk is.

Proficiat voor de redactie die het toch maar voor elkaar heeft weten te boxen. Wat betreft de activiteiten commissie kan ik melden dat we druk zijn met het ten uitvoer brengen van de fietsrondjes, ze komen binnenkort op de website.

Er is op 10 september 2021 door de activiteiten commissie een BBQ georganiseerd en deze heeft plaats gevonden in de molenschuur te Noordbroek. Deze is zeer succesvol verlopen ondanks dat er een onweerbui roet in het eten dreigde te gooien, maar met vereende krachten werd alles zodanig neergezet dat de BBQ kok zijn werk kon blijven doen.

Ondanks dat de corona nog steeds onder ons is heeft er 10 november weer een fysieke vergadering plaats gevonden, de eerste sinds begin maart 2020. Het is prettig om elkaar weer te ontmoeten en met ideeën te komen om de MSMOG een verdere toekomst te geven, want er zijn genoeg ontwikkelingen om bezig te blijven.

Ook de bebordingen waar eerder ook melding van is gemaakt krijgt verdere gestalte in welke soort van borden en beschrijvingen voor op de borden, er wordt hard aan gewerkt, want dit behoeft toch wel enige uniforme uitstraling.

De activiteiten commissie bestaat uit 8 personen die met veel enthousiasme bezig zijn voor de MSMOG in goede samenwerking met de communicatie commissie ondanks dat er wel soms enige overlap plaats vindt, maar in goed overleg komen we er altijd uit.

De historische waarde van de molens is altijd het uitgangspunt voor onze activiteiten commissie.

Met vriendelijke groet

Fred Nieborg

Voorzitter Activiteiten commissie MSMOG

De afgelopen tijd heeft de Communicatiecommissie een aantal activiteiten gehad. Zo zijn er ansichtkaarten gemaakt van alle molens van MsMOG en er zijn plannen in ontwikkeling om filmpjes te maken voor de jongste basisschoolkinderen. Enkele vrijwilligers van de molenstichting vertellen verhalen over de molens. Het project krijgt een educatief karakter. Ook is het de bedoeling met een drone van een aantal molens een film te maken. Daarbij zullen zowel vanaf de buitenkant van de molen als binnen in de molen opnames gemaakt worden. Verder worden er van alle molens (aparte) folders gemaakt worden voor het publiek. En er zal aan alle molens bebording met compacte informatie plus QR-code komen. Met deze QR-code kan een verdieping plaatsvinden om meer informatie op te zoeken over de betreffende molen(s). Wat zeker niet mag ontbreken is de enorme inspanning die de commissie heeft geleverd om de Molenprijs 2021 in de wacht te slepen. Een tweede plaats was het resultaat van een prachtige campagne in september / oktober. De molen De Otter in Amsterdam was ons nét de baas. Al met al zal de financiering van de kapotte molen De Dellen hopelijk spoedig rondkomen.

Er is veel overleg geweest met Tocht om de Noord (Pronkjewailpad) en Erfgoedpartners om de molens in Groningen meer onder de aandacht te brengen. De vijf winnaars van het Pronkjewailpad krijgen een 'prijs' van de MsMOG: ze mogen deelnemen aan een workshop bij de Noordstar in Noordbroek, waarbij ze kennismaken met talloze (historische) aspecten van onze koren- en graanmolens. Elk jaar brengt de commissie nu een tweetal Nieuwsbrieven uit voor haar donateurs, sponsors en vrienden van de MsMOG. De commissie heeft diverse publicaties gedaan op haar Facebookpagina, haar website en in diverse media zoals de Regiokrant, De Oldambster, het Dagblad Van Het Noorden, RTV Noord, RTV GO (Oldambt), de Vrijwilligerskrant en De Zelfzwichter. Voor basisscholen zijn er educatieve projecten geweest. O.l.v. Erfgoedpartners zijn vijf nieuwe molengidsen opgeleid, die na het behalen van hun diploma niet alleen rondleidingen verzorgen, maar ook bij andere activiteiten betrokken zijn. Dit alles wordt gerealiseerd door een actieve commissie!

Bert Steenhuizen Voorzitter Communicatiecommissie

Opleiding Molengidsen

Noordbroek – In de molenshuur naast koren- en pelmolen De Noordstar in Noordbroek hebben maandag 9 november 2021 vijf cursisten hun getuigschrift voor molengids ontvangen.

De molen, en dus ook de molenshuur, is eigendom van de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen. Hiermee is het aantal molengidsen dat de MsMOG heeft laten opleiden gekomen op tien. De nieuwe molengidsen ontvingen hun getuigschrift uit handen van Marjan Brouwer, consultant deskundigheidsbevordering bij Erfgoedpartners.

Molengidsen spelen een rol bij het betrekken van een dorpsgemeenschap bij een molen. Ze beschikken over basiskennis van molens, kunnen bezoekers veilig rondleiden en organiseren in samenwerking met de molenaar activiteiten in en rondom de molen. Om hun werk op de molen goed en veilig te kunnen doen, volgen molengidsen eerst de cursus molengids. Het doel van de cursus is om mensen op te leiden, die enthousiast zijn voor de molen in eigen dorp of regio, maar die zelf (nog) geen molenaar willen worden.

Molengidsen beschikken na zes bijeenkomsten over basiskennis van (Groninger) molens, ze kunnen bezoekers efficiënt en veilig rondleiden en een boeiend verhaal houden over hun molen voor diverse doelgroepen. Als eindopdracht bedenken en bereiden ze samen een activiteit voor op eigen molen en voeren deze uit. De cursus Molengids is ontwikkeld door Erfgoedpartners, een steuninstelling voor erfgoedorganisaties in Groningen. Erfgoedpartners heeft sinds 2008 meer dan 75 molengidsen opgeleid.

Door Henk Kloepping

Bij de MsMOG leiden we veel mensen op. Dat doen we als sinds 2009 voor het landelijk Gilde van Vrijwillige Molenaars en sinds kort ook regionaal, voor onze eigen molens. Onze opleiding staat goed aangeschreven, de afgelopen jaren hadden we zelfs een slagingspercentage van 100%. Door ons opgeleide molenaars kunnen op alle molens in Nederland aan de slag. Maar de opleiding tot molenaar duurt gemiddeld 3 jaar. Dat vinden veel mensen wel wat lang, daarom hebben we een nieuwe regionale mogelijkheid in het leven geroepen: de CEMI opleiding (Certificaat Moleninstandhouder). Die opleiding duurt maar een half jaar. Je mag dan op één (MsMOG) molen werken. Dan ben je weliswaar (nog lang) geen molenaar, maar je helpt wel mee het erfgoed in stand te houden.

Door de Coronasituatie stond de opleiding bijna 2 jaar stil, maar eind september 2021 hebben we de draad weer opgepakt. De CEMI opleiding is modulair, elke module wordt afgesloten met een examen. Dat zijn de examens Weerkunde, Veiligheid, Molenbouw en het Praktijkexamen. Optioneel is de module "valbeveiliging".

Het eerste examen (het weer) is inmiddels afgenomen. Het slagingspercentage van dit pittige examen lag op 86%, een mooi resultaat! De geslaagden hebben inmiddels hun uitslag en badge per mail toegezonden gekregen. De kandidaten hopen in april 2022 zelfstandig op onze molens aan de slag te gaan.

De CEMI opleiding wordt gegeven door onze molenaars (praktijk) en CEMI-instructeurs (theorie). De instructeurs zijn formeel en uitgebreid getoetst op hun praktische en theoretische kunde en kennis. Ook daarin zijn we uniek.

We hopen verder binnenkort te starten met onze opleiding "molengids", een opleiding die eerder door Erfgoedpartners werd gegeven. Hierover volgt later nog nader bericht.

Archiefcommissie

Heeft u archiefmateriaal dat u in bewaring wilt geven, aarzel dan niet contact op te nemen met het molenarchief via grieto.de.vries@msmog.nl.

Digitaal archiefmateriaal kunt u mailen naar archief@msmog.nl.

Grieto de Vries, archivaris

De Technische Commissie

In 2021 heeft Corona ook invloed gehad op de werkzaamheden van de TC, we hebben slechts 4 keer samen met onze technisch adviseur kunnen vergaderen.

- * alle reguliere werkzaamheden aan de molens konden gelukkig plaatsvinden
- * de molenbiotopen blijven onze aandacht vragen
- * de Westerse molen werd feestelijk geopend op dezelfde dag als het motorhuisje in Overschild.

Dit heuglijke feit werd met een bescheiden barbeque in kleine kring afgesloten. Hopelijk kunnen we in 2022 weer een aantal zaken oppakken.

Tjip Douwstra

Voorzitter Technische Commissie

Door Lex van der Gaag

Op 10 september van dit jaar heeft de commissaris van de koning, dhr. Paas, de Westerse molen feestelijk geopend nadat de molen een ingrijpende restauratie, die enkele maanden heeft geduurd, had ondergaan. Na een welsprekende toespraak werd de sleutel overhandigd aan molenaar Wim van Rheen die gelukkig weer draaien mag en malen met "zijn" molen. Het gezelschap werd vervolgens uitgenodigd op de fruitboerderij voor een verversing voordat men zich naar Overschild begaf.

In het dorpshuis "de Pompel" werd de genodigden een lunch aangeboden, waarna men zich te voet naar het motorhuisje bij de molen de Windlust begaf.

Hier hield dhr. Paas een inspirerende speech over het leven en de werken van Jan Brons, de self-made ingenieur uit Wagenborgen met als beroemdste wapenfeit "de bakjeknapper", een uitvinding waarmee hij diverse patenten op motorgebied omzeilde. Dhr. Paas kreeg vervolgens de sleutel overhandigd van molenaar Marius Biesheuvel, zodat hij het volledig gerestaureerde motorhuisje kon ontsluiten en binnenin de "nieuwe" Bronsmotor startte. Dit had nog best wat voeten in aarde, maar gelukkig waren daar de mensen van het Bronsmuseum om te assisteren. Na twee mislukte pogingen lukte het! Gelukkig zat er nog voldoende lucht in de fles na de twee voorafgaande pogingen en draaide de motor met een tevreden "pof-pof-pof" zoals het meer dan 60 jaar geleden ook jarenlang geklonken moet hebben.

De motor dreef al een kaal maalkoppel op de begane grond in de molen aan, ongeveer zoals het destijds was. Jammer genoeg hebben we daar geen foto's van, maar we kunnen ons voorstellen hoe het er destijds aan toeging.

Voordat de molenaars met het motoraangedreven maalkoppel aan het werk kunnen moet er nog heel wat gebeuren, maar Keulen en Aken zijn óók niet op één dag gebouwd.

Tenslotte kreeg de commissaris een fotoboek over de restauratie van het motorhuisje overhandigd, waarin ook de restauratie van de Westerse molen werd getoond met foto's vooraf en nadien.

Een memorabele dag in de geschiedenis van MsMOG.

Vriendenloterij Molenprijs

VriendenLoterij Molenprijs 2021: zilver met een gouden randje voor De Dellen

Op woensdag 13 oktober 2021 vond in de Molenaarskamer van de molen De Windhond in Soest de uitreiking plaats van de VriendenLoterij Molenprijs 2021. Onze poldermolen De Dellen in Nieuw Scheemda was door de vereniging De Hollandsche Molen (DHM), samen met vier andere molens uit Amsterdam, Braamt, Huijbergen en Schermerhorn, genomineerd. De molen met de meeste stemmen zou de gelukkige winnaar worden van de hoofdprijs van € 75.000 en de anderen kregen € 1,- per stem. De stemperiode was van 8 september 10.00 uur tot 1 oktober 12.00 uur en dus was er voor een ad hoc opgerichte werkgroep "Stemmen werven voor De Dellen", bestaande uit vrijwilligers van de MsMOG, héél veel werk te doen.

Met veel enthousiasme en passie werd een strategie uitgedacht en uitgevoerd en werden alle vrijwilligers, familie, vrienden & kennissen, werk, (sociale) media, service clubs, ettelijke verenigingen, bedrijven, gemeenten, provincie, Ommelander Ziekenhuis en andere organisaties benaderd en ingeschakeld om zoveel mogelijk stemmen te werven. Ook werd er op diverse plaatsen geflyerd en werden markten bezocht. Hier zijn in totaal 710 machtigingen opgehaald, die vervolgens door de werkgroep verwerkt werden.

Vriendenloterij Molenprijs (vervolg)

Aangezien er geen tussenstand bekend werd gemaakt, vertrok de werkgroep van 10 personen op 13 oktober met een zekere spanning vol goede moed in een busje en een auto naar Soest, want het gevoel zei hen, dat er toch wel iets moois moest uitrollen gezien het enorme werk dat verricht was.

Na een introductie door Nicole Bakker, directeur van DHM, vond de prijsuitreiking plaats. De spanning was te snijden....

Toen bleek, dat De Dellen niet bij de laatste 3 hoorde werd een aantal mensen toch behoorlijk zenuwachtig. Zouden we dan tóch de hoofdprijs gewonnen hebben?

Alle aanwezigen van de beide 'overgebleven' molens (namelijk de onze en de molen uit Amsterdam) werden naar voren geroepen en vervolgens vond het moment suprême plaats. De grote cheque werd uit de gouden envelop getrokken en winnaar van de € 75.000 bleek De Otter uit Amsterdam te zijn. Wij hadden 7027 stemmen (en dus ook € 7027) en De Otter had 7505 stemmen. Een verschil van 478 stemmen. Teleurgesteld waren we wel, want het geld konden we heel goed gebruiken voor het herstel van De Dellen.

Echter, na een hapje en drankje en enige fotomomenten op de stelling van De Windhond kwam de realiteit terug en vonden wij dat we het toch wel zeer goed gedaan hadden. Iets, waar we trots op kunnen zijn. Overigens stoken de andere kandidaten óók, dat wij als noorderlingen in een dun bevolkt gebied een enorme prestatie hadden geleverd. Maar ja.... onze inzet leverde nét niet de vurig begeerde hoofdprijs op!

Het was een mooie dag die zilver met een gouden randje heeft opgeleverd zoals door ondergetekende in het RTVNoord interview tijdens de terugreis werd verwoord.

Tenslotte nog een woord van dank aan de VriendenLoterij en DHM voor het geldbedrag en de nominatie, voor de werkgroep "Stemmen werven voor De Dellen" en een speciaal woord van dank voor iedereen die op ons heeft gestemd.

Reint Huizenga

Voorzitter MsMOG

Zjoeff!... zjoeff!...zjoeff!...zjoeff!... (2)

In een vorig nummer van deze nieuwsbrief (toen nog SMS-je geheten) vertelde ik iets over de opleiding tot vrijwillig molenaar die ik volgde bij de instructeurs van onze molenstichting.

Nu kan ik de lezers meedelen dat ik beide examens met succes heb afgelegd. Het was ongewis wanneer ik de examens kon doen vanwege de coronasituatie. In mei van dit jaar was het zover: het toelatingsexamen op de korenmolen "Germania" te Thesinge. De omstandigheden waren niet ideaal, want geen wind. Het examen ging gewoon door, maar zonder dat er aan de praktijk van de bediening van de molen iets kon worden gedaan, behalve het opzeilen van één end (wiek). Er was daarom des te meer tijd om Flink aan de tand te worden gevoeld over de theorie en uitgevraagd te worden over de praktijk. Hier bleek mij dat de methodiek van het instructeurstandem Klöpping/Van der Gaag zijn vruchten afwierp: de theorie zat er goed in doordat er op elke molenles systematisch met huiswerk en overhoren ervan werd gewerkt. Na Flink uitgemolken te zijn door de regionale examencommissie bleek dat ik geslaagd was en kon worden opgegeven voor het landelijk examen dat door De Hollandsche Molen wordt afgenomen. Dit examen kon ik gaan doen in september en wel op de schitterende olie- en korenmolen "Woldzig" in Roderwolde. Hier waren de omstandigheden dusdanig dat ook de praktijk goed kon worden getoetst. Alle zeilen ervoor en draaien en vangen maar. Na het praktijkgedeelte volgde in de molen op diverse plaatsen de toetsing van de theorie. Dit alles ging goed, zodat ik na het beraad van de examencommissie het speldje van vrijwillig molenaar kreeg opgespeld. Mijn intussen gearriveerde instructeurs glommen helemaal toen ik daarmee uit het examenberaad weer de molen betrad. Nu, molenaar zijnde, zal ik gaan draaien op de poldermolen "De Ruiten" in Slochteren, naast Henk Helmantel. Omdat de molenbiotoop van deze molen bepaald niet optimaal is (er staan veel hoge bomen in de buurt, zodat er alleen bij noordenwind goed gedraaid kan worden), zal ik zo af en toe ook op andere molens van de stichting gaan draaien. Verscheidene molenaars zeiden al "Als je zin hebt, kom je maar langs". Dat is leuk en illustratief voor onze molenstichting, kortom prachtig. Schrijver dezes maakte deel uit van MSMOG-Klas 2019 en heeft zeer genoten van de opleiding en is zijn instructeurs zeer dankbaar voor hun inspanningen.

Bertus Hoetjer

Fietsroutes

De MSMOG heeft een tweetal fietsroutes samengesteld lang de diverse molens in het gebied van de MSMOG. Er is een Westelijke route en een Oostelijke route. De Westelijke route is 47,8 km lang en u fietst langs 7 molens. De Oostelijke route is 41,6 km lang en u fietst langs 5 molens. De routes zijn gebaseerd op het Fietsknooppunten systeem van de ANWB. Er zijn verschillende molens te zien in het gebied zoals poldermolens en korenmolens.

Wij wensen u veel fiets plezier!

www.msmog.nl/556

De molengidsen die hun certificaten ontvingen uit handen van Marjan Brouwer met vanaf links Jacco de Maat, Gerard Bontjer, Willy Baas, Gert Hogendorf. Jan Wehrmeijer ontbreekt op de foto. Foto Bert Woltjes

Wetenswaardigheden uit het bestuur (vervolg)

12. Uitwerken en verder invullen van de database van alle publicaties van de MsMOG in diverse media en publicatie hiervan op de website.
13. Uitwerken van de nieuwe wettelijke bepalingen van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) en aanpassen aan de statuten.
14. Nieuwe vrijwilliger Addy Omta voor het klussenteam.
15. De maximum leeftijd voor molenaars vervalt (was 75 jaar).
16. Schenking van een platte oude boerenwagen aan Museumboerderij Verhilversum. Deze wagen stond jarenlang onder in de Noordstar. De begane grond van de Noordstar wordt geschikt gemaakt voor het MsMOG klussenteam.
17. Het instellen van een Inventarisatie Risico en Evaluatie Onderzoek voor alle molens en de Molenshuur. Deze zal in 2022 afgerond zijn. Ieder zes jaar worden dit onderzoek herhaald.

Molenshuur

In “ons clubhuis”, de molenshuur bij de Noordstar in Noordbroek, staat een demonstratiemodel van een wiekenkruis met zowel zeilvoering als een werkende zelfzwichting.

Dit model is op eigen initiatief gemaakt door Lo Meijerhof, vrijwilliger en lid van het leerteam. Dat Lo in zijn werkzaam leven docent in het technisch onderwijs is geweest valt goed te zien aan de kwaliteit van het model.

Lo is ook (mede) verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van workshops bij de molens.

Met dank aan onze sponsors

**gemeente
Midden-Groningen**

Colofon

Deze uitgave is een publicatie van de Molenstichting Midden- en Oost- Groningen.

Dit is nummer 1 van jaargang 2022

© 2022 MsMOG Commissie Communicatie. Web: www.ms Mog.nl.

Mail: redactie@msmog.nl. Telefoon: 06-54656573

